

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/124/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119437502
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6119437502.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v spore žalobcu: I. E. H. s.r.o., so sídlom F. cesta XXXX/XX, XXX XX R., O.: XX XXX 018, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Margita Lonská, s.r.o., so sídlom Kalinčiakova 25, 831 04 Bratislava, IČO: 36 862 282, proti žalovanému: D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. cesta XXXX/XX, XXX XX R., zastúpenému: Mgr. Zsolt Ördögh, advokát so sídlom Turecká 36, 940 01 Nové Zámky, o zaplatenie sumy 1 349,70 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. septembra 2022 č. k. 10C/10/2020-277, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 162,80 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 162,80 eura od 23.07.2019 do zaplatenia do 3 dní po právoplatnosti rozsudku (výrok I.). V zostávajúcej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 72,30 % (výrok III.). Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, § 657, § 37 ods. 1, § 41a ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení od 01.01.2015.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danej veci sa jedná o spor medzi veriteľom a dlžníkom. Existencia písomnej zmluvy o pôžičke zo dňa 28.11.2017 nasvedčuje tomu, že medzi stranami mal vzniknúť záväzkový vzťah zo zmluvy o pôžičke podľa § 657 OZ. Zdôraznil, že zmluva o pôžičke je reálny kontrakt, k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi, pričom k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah pôžičky nevznikne. Poukázal na obsah zmluvy o pôžičke (čl. 2 odsek 1, 2), podľa ktorého veriteľ touto zmluvou prenecháva dlžníkovi peňažnú sumu vo výške 1 122,80 eura, pričom dlžník sa zaväzuje finančné prostriedky z pôžičky použiť výlučne na náklady súvisiace so základným školením kontrolných technikov STK a náklady na skúšku z odbornej spôsobilosti kontrolných technikov (STK). Z výpovede konateľa žalobcu C. D., žalovaného, a svedkov E. Q., D. Q. staršieho a D. Q. mal preukázané, že žalobca uhradil náklady súvisiace so základným školením technikov STK zo svojich finančných prostriedkov. To malo za následok, že k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke medzi stranami vôbec nedošlo, a to ani v písomnej, ani v ústnej forme. Pri svedkoch E. Q., D. Q. starší a D. Q. by bolo možné mať pochybnosti o ich dôveryhodnosti pre blízky rodinný vzťah k žalovanému, a E. Q. je aj žalovaným v obdobnej veci tunajšieho súdu 5C/10/2020, no ich výpovede boli v línii s ostatnými dôkazmi. Z postoja strán, ako aj z výpovedí označených svedkov bolo nepochybné, že strany sa ústne dohodli na tom, že žalobca prihlási žalovaného na základné školenie kontrolných technikov STK, ktorého súčasťou bola záverečná skúška. Žalovaný v konečnom dôsledku riadne ani opravné skúšky úspešne neabsolvoval. Hoci medzi stranami existovala ústna dohoda, jej súčasťou nebola dohoda o náhrade nákladov školenia pre prípad neúspešného absolvovania školenia a záverečných skúšok. Po uplynutí niekoľkých mesiacov došlo k

stretnutiu medzi žalobcom a žalovaným v sídle žalobcu za prítomnosti konateľov žalobcu a ďalších osôb za účelom riešenia náhrady nákladov základného školenia fyzických osôb na získanie osvedčenia kontrolného technika, no ku konečnej dohode nedošlo (zhodné výpovede konateľa žalobcu, žalovaného, svedkov E. Q., D. Q. staršieho, D. Q., G. T. a Bc. E. R.). V tomto smere považoval súd prvej inštancie za nepodstatné, aká bola atmosféra tohto stretnutia, či tam boli alebo neboli verbálne útoky na konateľov žalobcu.

1.3. Za tejto situácie súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca na základe ústnej dohody a so súhlasom žalovaného prihlásil žalovaného na základné školenie kontrolných technikov STK. Ak by žalovaný záverečné skúšky úspešne absolvoval, následne by, obdobne ako svedok Bc. I. H., nastúpil do zamestnania k žalobcovi, pretože by mal zvýšenú kvalifikáciu umožňujúcu vykonávanie pracovnej pozície kontrolného technika STK, a po odpracovaní príslušného časového obdobia by nemusel uhrádzať žalobcovi náklady v plnej výške, ale len v pomernej, prípadne by náklady už neuhrádzal vôbec. Žalobca listinami preukázal, že spoločnosť Q., a.s., T. zaslala pozvánku na základné školenie kontrolných technikov pre žalovaného, následne pozvánky na skúšku z odbornej spôsobilosti konanej dňa 13.03.2018 o 8.00 hod. a nakoniec aj opakovanú skúšku z odbornej spôsobilosti určenej na deň 13.04.2018 o 8.00 hod. V súvislosti s tým boli žalobcovi spoločnosťou S., s.r.o., F. refakturované náklady za absolvovanie základného školenia pre žalovaného sumou 1 012,80 eura. Žalobca zakúpil e-kolky na skúšku odbornej spôsobilosti žalovaného vo výške 100 eur a opakovanú skúšku e-kolok vo výške 50 eur. Tieto náklady boli žalobcom bezpečne preukázané a ich súčet predstavuje sumu 1 162,80 eura, čo je suma priznanej istiny. V zostávajúcej časti istiny žalobu zamietol, pretože náklady, ktoré mali pozostávať z úhrady hotelových účtov (bod 4.3.7. odôvodnenia tohto rozsudku), síce obsahujú obdobia 05.12.2017 až 08.12.2017 a 11.12.2017 až 15.12.2017, ďalej sumy 160,20 eura a 213,60 eura, ich špecifikáciu - mestská daň, parkovanie, raňajky a ubytovanie a potvrdenie o úhrade kreditnou kartou, no absentoval základný údaj, a tým je označenie osoby, ktorá mala uvedené hotelové služby využiť. Osoba žalovaného v týchto hotelových účtoch vymedzená nebola.

1.4. Z hľadiska právneho posúdenia uplatneného nároku súd prvej inštancie uviedol, že právny vzťah z písomnej zmluvy o pôžičke nevznikol, pretože nedošlo k odovzdaniu peňazí žalobcom žalovanému. Pokiaľ by aj došlo k právnemu vzťahu z písomnej zmluvy o pôžičke, tak by ju bolo nutné považovať za neplatný právny úkon, ktorý nezodpovedal vôli strán. Strany v skutočnosti nemali úmysel uzatvárať zmluvu o pôžičke, ústna dohoda mala iný charakter a pozostávala zo záväzku žalobcu uhradiť náklady, ktoré mali vzniknúť žalovanému v súvislosti so základným školením technika STK. Preto písomnú zmluvu o pôžičke považoval za právny úkon, ktorý vôbec nevznikol z dôvodu, že predmet pôžičky nebol dlžníkovi odovzdaný. A aj v prípade odovzdania peňazí, by uvedenú zmluvu bolo potrebné považovať za neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 OZ pre nedostatok vážnosti vôle ako simulovaný právny úkon. Zároveň nebolo možné konštatovať, že by neplatný právny úkon mal náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný. Výsledkom týchto úvah bol záver, že žalobca vytvoril žalovanému príležitosť na zvýšenie kvalifikácie absolvovaním základného školenia technikov STK, s čím súvisela úhrada nákladov školenia a ktoré bezpochyby vo výške 1 162,80 eura uhradil žalobca, ktorý tak plnil bez právneho dôvodu, resp. plnil na základe neplatného právneho úkonu. Žalovanému tak vznikla povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 162,80 eura podľa § 456 OZ k § 458 ods. 1 OZ.

1.5. Záverom súd prvej inštancie dodal, že žalovaný nepreukázal žiadnym hodnoverným spôsobom, že by konal pod nátlakom alebo v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Žalovaný pred súdom vyhlásil, že žiaden nátlak na neho vyvíjaný nebol. Existencia nápadne nevýhodných podmienok zistená nebola. Naopak, úspešným absolvovaním školenia a skúšok finančne hradených žalobcom si žalovaný mohol zvýšiť kvalifikáciu a odpracovaním príslušného obdobia u žalobcu sa na jeho financovaní už mohol podieľať len pomerne, prípadne sa nemusel spolupodieľať vôbec. Pri tiesni nie je jasné, v čom by mala byť žalovaný vzhladnutá, no v konaní preukázaná nebola.

1.6. Žalovaný sa podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, a preto mu súd prvej inštancie uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi z priznanej istiny úroky z omeškania podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení od 01.01.2015. Predžalobná výzva právnej zástupkyne žalobcu zo dňa 03.07.2019 bola doručená žalovanému dňa 11.07.2019 podľa pripojenej doručky a žalovaný bol vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 10 dní od doručenia. Prvým dňom omeškania je tak deň 23.07.2019, a preto boli úroky z omeškania priznané od tohto obdobia, a v zostávajúcej časti bola žaloba v časti príslušenstva zamietnutá.

1.7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP, pretože každá zo strán mala vo veci čiastočný úspech. Úspech žalobcu predstavoval 1162,80/1349,70, úspech žalovaného bol 186,90/1349,70, takže v spore mal celkový úspech žalobca v pomere 975,90/1349,70 (1162,80/1349,70 - 186,90/1349,70) čo tvorí 72,30 %.

2.1. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby odvolací súd, rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. zrušil a vrátil súdu prvej inštancie, alternatívne rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a priznal zvyšnú časť žalovanej sumy a súvisiace príslušenstvo, ako aj trovy v rozsahu 100 %. Zároveň si voči žalovanému uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Dôvodil podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

2.2. Namietal procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý bol porušením jeho procesných práv s následkom znemožnenia prístupu k spravodlivému súdному konaniu. Zopakoval svoje skutkové tvrdenia vo vzťahu k zamietnutému nároku na zaplatenie sumy 186,90 eura, a tvrdil, že ich vo výpovedi potvrdili žalovaný a svedkovia. Žalovaný nepoprel, že všetky výdavky spojené so školeniami a skúškami, vrátane ubytovania, za neho zaplatil. Predmetom sporu bolo nie vynaloženie, ale vrátenie týchto výdavkov. Táto podstata procesnej obrany súdu prvej inštancie unikla, a dokazovanie vykonal tak, akoby platenie nákladov za žalovaného, bolo protistranou rozporované. Predložil doklady o zaplatení týchto výdavkov, ktoré sa týkali dvoch osôb, preto si uplatnil len polovicu. Súd tento výdavok neakceptoval dôvodiac, že na dokladoch nie je meno ubytovaného. Toto hodnotenie dôkazu považoval za rozporné a nedostatočné proti hodnoteniu nákladov na kolkové známky, na ktorých rovnako nie je uvedené meno osoby za ktorú sa výdavok platil. Tvrdil, že hotelový účet bežne nemusí obsahovať meno a priezvisko osoby, ale len číslo izby a termín. Protirečivé hodnotenie dôkazu a nedostatočné zdôvodnenie tohto postupu je vadou zdôvodnenia, ktoré je nepresvedčivé a je upretím jeho práva na spravodlivý súdny proces, a odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Navyše súd prvej inštancie porušil zásadu kontradiktórnosti sporového konania (§ 151 ods. 1 a 2 CSP). Nahradením chýbajúcej procesnej obrany žalovaného (ktorý hotelovú faktúru nespochybnil, ani nenamietal, že v hoteli ubytovaný bol) svojou iniciatívou, súd prvej inštancie porušil zásadu rovnosti zbraní a princíp spravodlivosti na úkor žalobcu, čím opätovne naplnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

2.3. Tvrdil, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov - faktúr za ubytovanie, vyvodil nesprávne skutkové zistenia, ktoré sú v rozpore s ostatným hodnotením iných dôkazov. Ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Poukázal na bod 12.3. odôvodnenia rozsudku a zopakoval, že aj niektoré iné doklady o úhradách neobsahovali meno a priezvisko žalovaného, napríklad doklady o hradení kolkových známok, ktoré súd prvej inštancie uznal. Navyše žalovaný fakt, že zaň žalobca ubytovanie počas školení hradil, nerozporoval, ani nevyvracal. Termíny ubytovania sedia s termínom, kedy sa žalovaný zúčastnil školenia spolu s bratom E. Q., s ktorým bola aj ubytovaný, preto si uplatnil 1 nákladu. Žalovaný ani nespochybnil účasť na danom školení, ako ani nespochybnil že zaň bolo ubytovanie hradené. Považoval hodnotenie hotelových faktúr za formalistické a záver prijatý z tohto dôkazu za prekvapivý. Vzhľadom na uvedené nesúhlasil ani s výškou priznaných trov.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že medzi stranami bola dohoda o znášaní výdavkov súvisiacich so školeniami a skúškami technika STK a EK zo strany žalovaného vrátane výdavkov s nimi spojených/súvisiacich. Avšak v priebehu konania nepotvrdil reálnosť a správnosť vynaložených nákladov. Navyše napr. cestovné mu bolo preplatené žalobcom, čo preukazuje, že išlo o plnenie na základe dojednania strán. To podporuje jeho tvrdenie o existencii dohody o plnej a nerefundovateľnej úhrade akýchkoľvek nákladov školení a skúšok, ktorých sa mal zúčastniť.

4.1. Žalovaný podal v zákonnej lehote odvolanie voči I. a III. výroku a navrhoval, aby odvolací súd, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a prizná mu nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, prípadne vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie. Dôvodil, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolacie dôvody).

4.2. Tvrdil, že zmluva o pôžičke bola fingovanou zmluvou, ktorá mala zabezpečiť oprávnenosť nákladov žalobcu v súvislosti s jeho výdavkami na školenia, skúšky a inými súvisiacimi hotovými výdavkami (ubytovanie, cestovné, stravné) žalovaného podľa ústnej dohody žalobcu a žalovaného. Preto sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého zmluva o pôžičke nebola platným právnym úkonom. Navyše uviedol ďalšie dôvody neplatnosti, a to rozpor s dobrými mravmi, neurčitosť záväzkov, obchádzanie zákona, uzavretie zmlúv v tiesni a pod nátlakom, celkovo pre absenciu slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne prejavenej vôle žalovaného. Konanie žalobcu bolo v rozpore s predpismi v oblasti pracovného práva, a konanie strán v absolútnom rozpore s obsahom záväzkov zo zmluvy o pôžičke, ich aktívne konanie (učenie sa zo strany žalovaného, absolvovanie školení, praxe, účasť na skúške, cestovanie zo strany žalovaného), ako aj konkludentné konanie žalobcu (preplácanie cestovného, stravného, ubytovania žalovaného) vyvracajú obsah záväzkov plynúcich z hoci písomnej, ale fingovanej,

zmluvy o pôžičke. Tvrdil, že na prihlasovanie na školenia a skúšky nebol daný jeho súhlas ani pokyn, bolo mu zo strany žalobcu priamo nariadené, kedy sa má učiť, ísť na prax, na školenia, na skúšky, čo vykazuje znaky podriadenosti a nadradenosti, teda evokuje dojem, že malo ísť skôr o predzmluvný záväzok medzi účastníkmi v oblasti pracovného práva, pričom jeho neplatnosť v zmysle Zákonníka práce nemôže ísť na vrub zamestnancovi resp. uchádzačovi o zamestnanie.

4.3. Nebolo preukázané, že úhrady žalobcu súviseli s jeho školeniami a skúškami. Z dokladov nevyplýva, že žalobca hradil akékoľvek náklady za neho, keď tieto náklady mal, podľa platných právnych predpisov, platiť žalobca. Pozvánky na školenie, faktúry, bločky o zakúpení správnych poplatkov ani iné doklady o úhradách nepreukazujú, že by malo ísť o úhrady "za" žalovaného. Tieto náklady nikdy neuznal a nemal vedomosť o tom, koľko činia, a preto ich ani uznať nemohol. Žiadna dohoda o preplácaní týchto nákladov žalobcu z jeho strany uzavretá nebola, inak by mu žalobca nepreplácal cestovné, stravné a náklady na ubytovanie. Žalobca ho nalákal na absolvovanie školení a skúšok a podpísanie zmluvy o pôžičkách sľubom o budúcom zamestnaní, ktorý však v žiadnej dohode ani v zmluve o pôžičke nie je obsiahnutý. Z výpovedí svedkov a z konkludentného konania účastníkov konania plynie, že medzi stranami vznikol inominálny záväzok, pričom sa dohodli na tom, že žalovaný sa zúčastní školení a skúšky pre technika STK a EK, a financovať to bude na vlastné náklady žalobca. Žalobca sa ústne zaviazal, že žalovaného zoberie do pracovného pomeru, ak skúšky zvládne. V čase uzavretia dohody žalobca nemal prevádzku STK a EK otvorenú, k získaniu oprávnenia prevádzkovať STK a EK podľa výpisu z OR SR došlo až 01.03.2019. V čase uzavretia dohody ešte nebolo isté, že k otvoreniu prevádzky aj dôjde, preto žalobca takýmto spôsobom chcel predísť prípadným zbytočným investíciám. Aj jemu hrozilo, že ak sa neotvorí prevádzka a nezačne pracovať ako technik, prepadne mu skúšky, resp. získanú kvalifikáciu by stratil, a zároveň by mal výpadok príjmov, ak by nepracoval pre učenie a absolvovanie školení, praxe a skúšok. Preto mali strany dohodnúť úplne inú, ústnu inominálnu dohodu.

4.4. Namietal, že súd prvej inštancie pochybil, ak na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žiadna iná dohoda medzi stranami nebola uzavretá. Zopakoval, že bolo preukázané, že medzi stranami bola dojednaná dohoda o tom, že žalovaný sa bude zúčastňovať školení a skúšok, pričom náklady na ne ako aj ďalšie nešpecifikované ale súvisiace náklady (náklady na ubytovanie, stravné, cestovné) bude hradiť žalobca, a to z výpovedí strán, z predložených listinných dôkazov, ako aj z konkludentného konania oboch strán. Obsahom záväzku bola povinnosť žalobcu hradiť všetky náklady na školenia, skúšky ako aj iné výdavky žalovaného, pričom o neexistencii záväzku žalovaného o vrátení nákladov na školenia a skúšky nesvedčí žiadny dôkaz. Prihlášky podával žalobca, náklady bol povinný hradiť, podľa zmlúv s právnickými osobami zabezpečujúcimi školenia a skúšky, priamo on, dohoda so žalovaným o refundácii nebola uzavretá. Nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi stranami nebola uzavretá žiadna iná dohoda, potom vec nesprávne právne posúdil. Tvrdil, že bezdôvodne sa na úkor žalobcu neobohatí žiadnym spôsobom, lebo nemal či už z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý odpadol a ani z plnenia bez právneho dôvodu, žiadny majetkový ani iný prospech, preto nie je možné uvažovať o bezdôvodnom obohatení na jeho strane (nezískal žiadnu kvalifikáciu, nezískal žiadne bezdôvodné obohatenie a obohatenie nespočívalo vo výkonoch). Nárok žalobcovi nesvedčí ani na základe zmluvy o pôžičke, ani titulom bezdôvodného obohatenia (či z iného preukázaného dôvodu).

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že ho považuje za nedôvodné. Pokiaľ žalovaný namietal neplatnosť zmluvy o pôžičke, nebola jeho argumentácia relevantná, keďže z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie uplatnený nárok nepriznal. K námietke, podľa ktorej vynaloženie nákladov nebolo preukázané, poukázal na obsah svojho odvolania. Dodal, že žalovaný pripustil účasť na školeniach a skúškach, a potvrdil, že si ich sám nehradil, ale že ich hradil žalobca. Napriek tomu spochybnil preukázanie týchto výdavkov tvrdením, že ich žalobca nepreukázal. Namietal voči tvrdeniu žalovaného, že sa na úkor žalobcu nijako neobohatí, že nemal zo školení prospech v podobe získania kvalifikácie a zamestnania, a to napriek faktu, že svojou vinou v skúškach ani na opakovaný pokus neobstál. Práve úspešné absolvovanie skúšok, ktoré mu boli uhradené, by žalovaného oprávňovali uchádzať sa o vydanie osvedčenia o tejto skúške prostredníctvom ktorejkoľvek právnickej osoby stanice STK. V tomto spočívala možnosť, ktorá mu bola žalobcom poskytnutá a plne hrazená. Skutočnosť, že žalovaný skúšky nevykonal znamená, že boli náklady na ich získanie vynaložené márne, ale neznamená to že neboli vynaložené, ani to že sa žalovaný neobohatí na jeho úkor. Podstatné je, že plnil v prospech žalovaného a právny úkon odpadol, jedná sa o explicitné ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré nevyžaduje z plnenia určitý konkrétne pozitívny účinok, alebo želaný výsledok na strane obohatenej strany. K tvrdeniu žalovaného, že bola uzatvorená určitá ústna dohoda (inominálna), ktorej obsahom malo byť, že žalobca uhradí náklady za žalovaného, zamestná ho a vrátenie vynaložených nákladov si nebude nárokovať, uviedol, že žalovaný nepredložil žiadny dôkaz k jeho preukázaniu. A pokiaľ ide o výpovede svedkov, ide o osoby v rovnakej situácii voči žalobcovi, voči ktorým sa vedú totožné

spory, preto je logické pochybovať o ich nezaújatosti voči žalobcovi, a výpoveď rodičov žalovaného tiež nemožno hodnotiť ako nezaújatých. Takúto rizikovú dohodu by nikdy neuzatvoril. Konkludentné správanie strán, ktoré popisuje žalovaný, účasť žalovaného na školeniach a skúškach, hradenie nákladov žalobcom, zodpovedá prvej časti písomnej ZOP. Avšak keď neprišlo k zloženiu skúšok a tým k získaniu možnosti zamestnania žalovaného, začal náklady vymáhať, čo bolo tiež v súlade s písomnou ZOP. Súd prvej inštancie správne dedukoval, že z výpovedí svedkov a z výsluchu účastníkov v spore, nebola existencia inej ústnej dohody, ktorej obsah tvrdí žalovaný preukázaná. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok, ktorým súd prvej inštancie čiastočne žalovaný nárok s príslušenstvom a trovami priznal, potvrdil.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané stranami sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňajú náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolaní (§ 379, § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

9. V danej veci sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplata 1 349,70 eura s príslušenstvom titulom vrátenia pôžičky. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 162,80 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 162,80 eura od 23.07.2019 do zaplata do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 72,30 %. Na odvolanie žalobcu voči zamietajúcej časti a trovám konania a na odvolanie žalovaného voči vyhovujúcej časti a trovám konania bol rozsudok súdu prvej inštancie predmetom prieskumu odvolacím súdom.

10. So skutkových okolností danej veci vyplýva, že strany sporu podpísali dňa 28.11.2017 písomný právny úkon označený, ako zmluva o pôžičke. Žalobca prihlásil žalovaného na základné školenie technikov, ktorého sa žalovaný zúčastnil. Žalobca prihlásil žalovaného na skúšku odbornej spôsobilosti aj na opakovanú skúšku. Náklady spojené s absolvovaním základného školenia, ako i správne poplatky za obe skúšky odbornej spôsobilosti zaplatil žalobca. Žalobca ďalej platil náklady za ubytovanie s raňajkami v hotely REMY v Bratislave za dve osoby.

11.1. Žalobca v odvolaní namietal vadu konania spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP). K uvedenej námietke argumentoval, že jeho skutkové tvrdenia vo vzťahu k zamietnutému nároku na zaplata sumy 186,90 eura, vo výpovedi potvrdili žalovaný a svedkovia, pričom žalovaný nepoprel, že všetky výdavky spojené so školeniami a skúškami, vrátane ubytovania, za neho zaplatil. Predmetom sporu bolo nie vynaloženie, ale vrátenie týchto výdavkov. Táto podstata procesnej obrany súdu prvej inštancie unikla, a dokazovanie vykonal tak, akoby platenie nákladov za žalovaného, bolo protistranou rozporované. Predložil doklady o zaplata týchto výdavkov, ktoré sa týkali dvoch osôb, preto si uplatnil len polovicu. Súd tento výdavok neakceptoval dôvodiac, že na dokladoch nie je meno ubytovaného. Toto hodnotenie dôkazu považoval za protirečivé s hodnotením nákladov na kolkové známky, na ktorých rovnako nie je uvedené meno osoby za ktorú sa výdavok platil. Navyše súd prvej inštancie porušil zásadu kontradiktórnosti sporového konania (§ 151 ods. 1 a 2 CSP) keď nahradil chýbajúcu procesnú obranu žalovaného (ktorý hotelovú faktúru nespochybnil, ani nenamietal, že v hoteli ubytovaný bol) svojou iniciatívou.

11.2. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že z viacerých rozhodnutí Ústavného súdu vyplýva, že „Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom“ (Napríklad I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04). Podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. V danej veci súd prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutému nároku na zaplata sumy 186,90 eura vykonal žalobcom vykonané dokazovanie predloženými faktúrami za ubytovanie v hotely S., ktoré

v dôvodoch svojho rozhodnutia (bod 12.3) vyhodnotil ako dôkazy nepreukazujúce vzťah k žalovanému, ktorého osoba v týchto hotelových účtoch vymedzená nebola. Uvedený postup nie je možné hodnotiť, ako rozporný s ustanovením § 191 CSP.

11.3. Ďalej žalobca namietal porušenie zásady kontradiktórnosti sporového konania tým, že súd prvej inštancie nahradil chýbajúcu procesnú obranu žalovaného (ktorý hotelovú faktúru nespochybnil, ani nenamielal, že v hoteli ubytovaný bol) svojou iniciatívou. Podľa Uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 83/2019 z 23. mája 2019 „Zmyslom a účelom princípu kontradiktórnosti je, aby strana mala možnosť vyvrátiť, resp. spochybníť konkrétne vyjadrenie. Na druhej strane je však potrebné konštatovať, že úlohou súdu je posúdiť a odôvodniť rozumnú hranicu konfrontácie a ukončenie cirkulácie procesných podaní v určitom bode.“. Nemožno spochybníť, že do obsahu práva na spravodlivý proces patrí aj kontradiktórnosť konania. Ide o čiastkové právo, ktorého porušenie predstavuje pochybenie súdu. V danej veci odvolací súd porušenie princípu kontradiktórnosti vyjadreného v čl. 9 CSP nezistil.

11.4. Odvolací súd nezistil namietané vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť, preto pristúpil k meritórnemu prejednaniu veci.

12. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

13. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

14. Podľa § 41a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak neplatný právny úkon má náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný, možno sa naň odvolať, ak je z okolností zrejmé, že vyjadruje vôľu konajúcej osoby.

15. Podľa § 451 ods.1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

16. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

17. H. § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

18. H. § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

19. H. § 45 ods. 1 zákona č. 725/2004 Z.z. o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách (účinného do 20.05.2018), základné školenie a zdokonaľovacie školenie fyzickej osoby na získanie osvedčenia kontrolného technika na príslušný druh technickej kontroly a kategóriu vozidla organizuje a zabezpečuje poverená technická služba technickej kontroly vozidiel, ktorá vedie údaje o školení v informačnom systéme a vydáva potvrdenie o absolvovaní základného školenia a zdokonaľovacieho školenia. Náklady spojené so základným školením a zdokonaľovacím školením hradí oprávnená osoba technickej kontroly podľa § 39 ods. 8.

20. H. § 45 ods. 2 zákona č. 725/2004 Z.z. o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách (účinného do 20.05.2018), na základe potvrdenia o absolvovaní základného školenia alebo zdokonaľovacieho školenia oprávnená osoba technickej kontroly podľa § 39 ods. 8 prostredníctvom poverenej technickej služby technickej kontroly vozidiel prihlasuje na ministerstvo fyzickú osobu na skúšku z odbornej spôsobilosti, a to do siedmich dní odo dňa ukončenia školenia.

21. H. § 45 ods. 3 zákona č. 725/2004 Z.z. o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách (účinného do 20.05.2018), prihlásiť fyzickú osobu na základné školenie a na skúšku z odbornej spôsobilosti môže aj osoba, ktorá má udelené povolenie podľa § 38 ods. 10; na postup a úhradu nákladov sa rovnako vzťahujú ustanovenia odsekov 1 a 2.

22.1. Odvolací súd posudzoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z hľadiska zisteného skutkového stavu, citovaných zákonných ustanovení a odvolacích dôvodov. Dospel k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom plnenia bez právneho dôvodu, resp. plnenia na základe neplatného právneho úkonu, v dôsledku čoho žalovanému vznikla povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 162,80 eura podľa § 456 a § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bolo jeho rozhodnutie v tejto časti vydané na základe nedostatočne posúdeného zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Rovnako nesprávny bol záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietajúcej časti istiny 186,90 eura, podľa ktorého tento nárok nebol preukázaný pre absenciu údajov o osobe, ktorá mala hotelové služby využiť.

22.2. Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého zmluva o pôžičke zo dňa 28.11.2017 bola právnym úkonom, ktorý vôbec nevznikol z dôvodu, že predmet pôžičky nebol žalovanému odovzdaný, sa plne stotožňuje. Rovnako správne bolo vyhodnotenie zmluvy o pôžičke z hľadiska § 41a a § 37 Občianskeho zákonníka a záver súdu prvej inštancie, že nešlo o právny úkon, ktorý mal náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný. Odvolací súd sa však nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca plnil za žalovaného bez právneho dôvodu resp. na základe neplatného právneho úkonu, preto žalovanému vznikla povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 162,80 eura pozostávajúce z nákladov na základné školenie v sume 1 012,80 eura a z nákladov na zakúpenie e-kolkov na skúšku odbornej spôsobilosti v sume 100 eur a opakovanú skúšku v sume 50 eur.

22.3. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na ustanovenia § 45 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 725/2004 Z.z. o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách, ktorý bol účinný v čase, kedy žalobca prihlásil žalovaného na základné školenie kontrolného technika a na skúšku z odbornej spôsobilosti. Hoci z obsahu spisu nie je zrejmé, či žalobca mal postavenie oprávnenej osoby podľa § 39 ods. 8, alebo podľa § 38 ods. 10 uvedeného zákona, v oboch prípadoch je to však práve oprávnená osoba, ktorá podľa zákona hradí náklady spojené so základným školením (§ 45 ods. 1 a 3 zákona č. 725/2004 Z.z.). Oprávnená osoba tiež prihlasuje fyzickú osobu na skúšku z odbornej spôsobilosti, podľa zákona do siedmich dní odo dňa ukončenia školenia (§ 45 ods. 2 a 3 zákona č. 725/2004 Z.z.), pričom logickým výkladom tohto ustanovenia je potrebné dôjsť k záveru, že subjekt, ktorý podáva prihlášku na skúšku z odbornej spôsobilosti je zároveň povinný zaplatiť aj správny poplatok stanovený právnym predpisom. Z uvedených dôvodov nemôže byť správny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca plnil za žalovaného bez právneho dôvodu resp. na základe neplatného právneho úkonu, keďže žalobca plnil na základe a podľa zákona. Odvolací súd k uvedenému považuje za potrebné dodať, že nie je vylúčené, aby oprávnená osoba podľa § 39 ods. 8, alebo podľa § 38 ods. 10 zákona č. 725/2004 Z.z., a fyzická osoba, ktorá by mala byť prihlásená na základné školenie kontrolného technika a na skúšku z odbornej spôsobilosti, uzatvorili dohodu o refundácii vynaložených nákladov oprávnenej osobe. V danej veci však uzatvorenie takejto dohody zatiaľ preukázané nebolo. Keďže súd prvej inštancie na uplatnený nárok vo vyhovujúcej časti neaplikoval ustanovenia zákona č. 725/2004 Z.z. o prevádzke vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách (účinného do 20.05.2018), je jeho rozhodnutie nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení skutkových okolností tvrdených stranami sporu.

22.4. Vo vzťahu k zamietajúcej časti istiny vo výške 186,90 eura, ktorá mala pozostávať 1 úhrady hotelových účtov za ubytovanie, parkovanie, raňajky a mestskú daň v hoteli S. v T. v období od 05.12.2017 do 08.12.2017 a od 11.12.2017 do 15.12.2017, podľa názoru odvolacieho súdu, žalobcovi povinnosť hradiť tieto náklady za žalovaného zo žiadneho právneho predpisu nevyplývala. Zároveň nejde o náklady, ktoré možno považovať za súčasť nákladov na základné školenie fyzickej osoby na získanie osvedčenia kontrolného technika. Pokiaľ ich žalobca zaplatil, plnil tak za žalovaného. Navyše v tomto smere treba prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že žalovaný ubytovanie v mieste konania školenia nepoprel, v podanom odpore poprel len skutočnosť, že by mal nejaké náklady žalobcovi refundovať a vo vzťahu k ubytovaniu navyše namietal, že ide o nárok za dve osoby. Rovnako v odvolaní zopakoval, že medzi stranami bola dojednaná dohoda o tom, že sa bude zúčastňovať školení a skúšok, pričom náklady na ne, ako aj ďalšie nešpecifikované ale súvisiace náklady (náklady na ubytovanie, stravné, cestovné) bude hradiť žalobca. V takom prípade nie je zrejmé z akých dôvodov považoval súd prvej inštancie tvrdenie žalobcu o zaplatení nákladov za ubytovanie, raňajky, parkovanie a platbu mestskej dane za žalovaného v čase, keď sa zúčastňoval školenia na získanie osvedčenia kontrolného technika, za sporné.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne zaoberať dôvodnosťou uplatneného nároku z hľadiska vyššie uvedených záverov a ustanovení zákona č. 725/2004 Z.z. Následne vo veci opätovne rozhodne, pričom bude viazaný právnymi názormi odvolacieho súdu uvedenými v bode 22. Zároveň rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).